

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра екологічного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з навчально-методичної роботи

_____ **В. В. Комаров**

«_____» _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Екологічне право»
(обов'язкова)**

для студентів галузі знань 08 «Право»
спеціальність 081 «Право»
освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Харків – 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічне право» для студентів галузі знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський).

Розробники:

Соколова Алла Костянтинівна, д. ю. н., доцент, доцент кафедри екологічного права;

Бредіхіна Вікторія Леонідівна, к. ю. н., доцент, доцент кафедри екологічного права;

Черкашина Марина Костянтинівна, к. ю. н., доцент, доцент кафедри екологічного права;

Єрмолаєва Тетяна Вікторівна, к. ю. н., доцент, доцент кафедри екологічного права;

Суєтнов Євгеній Павлович, к. ю. н., ст. викл. кафедри екологічного права;

Размєтаєв Сергій Володимирович, к. ю. н., доцент, доцент кафедри екологічного права;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри екологічного права
протокол № 10 від 25.01.2021 р.

Завідувач кафедри

А. К. Соколова

« » _____ 2021 року

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Екологічне право» розроблена колективом викладачів кафедри екологічного права. Навчальна дисципліна «Екологічне право» є обов'язковою дисципліною.

Робоча програма визначає дидактичну структуру і тематичну карту навчальної дисципліни відповідно до навчального плану та робочого навчального плану Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни, обсяг навчання, форми й засоби поточного і підсумкового контролю знань студентів усіх напрямків підготовки освітнього ступеня «Бакалавр».

Ціллю навчальної дисципліни «Екологічне право» є формування предметних компетентностей у сфері правового регулювання використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки.

Навчальна дисципліна «Екологічне право» входить до ядра освітньо-професійної програми за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти і спрямована на формування фахових компетентностей за спеціалізаціями в рамках узагальненого об'єкта юридичної практики. Її вивчення сприяє набуттю майбутніми фахівцями знання основ екологічного законодавства, практик його застосування з метою забезпечення законності у сфері природокористування, охорони довкілля та захисту екологічних прав як окремих громадян, так і інтересів держави в цілому; формує екологічно спрямований світогляд і високу еколого-правову культуру здобувачів вищої освіти.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни відповідно до її освітньої компоненти і дидактичної структури є: опанування студентами необхідних теоретичних положень, засвоєння сутності еколого-правових категорій як-то: «природні об'єкти», «природні ресурси», «природні комплекси», «екологічна мережа», «раціональне природокористування», «екологічна безпека» та ін.; змісту еколого-правових інститутів (екологічних прав та обов'язків, права

власності на природні ресурси та комплекси, права природокористування, права екологічної безпеки тощо), формування розуміння конкретного змісту норм екологічного права. При вивченні навчальної дисципліни студенти мають оволодіти навичками самостійної роботи з нормативно-правовими актами, еколого-правовою літературою, матеріалами судової практики, навчитися розуміти конкретний зміст норм екологічного права, роз'яснень вищих судових інстанцій України, тлумачити їх та правильно застосовувати при вирішенні конкретних справ, набутти досвіду науково-дослідної роботи у галузі екологічного права.

При вивченні навчальної дисципліни «Екологічне право» у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності, зокрема, як: знання і розуміння місця галузі екологічного права в національній правовій системі, цінностей, принципів та стандартів у межах галузі екологічного права; знання екологічних прав та обов'язків людини і громадянина, правових форм та гарантій їх захисту; знання загальних засад міжнародно-правової охорони довкілля та міжнародно-правового співробітництва держав з охорони довкілля, знання національного на міжнародного законодавства у сфері використання та охорони природних ресурсів та комплексів; знання про екологічне право як галузь права, що визначає шляхи гармонійної взаємодії суспільства і природи; про природу і зміст основних правових інститутів і процедур екологічного права, особливостей їх реалізації та застосування з урахуванням змісту правових інститутів фундаментальних галузей права; знання та навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права при регулюванні екологічних правовідносин; знання екологічної правосуб'єктності, статусів суб'єктів екологічних правовідносин; уміння використовувати знання і практичні навички у застосуванні еколого-правових норм при регулюванні природоресурсних правовідносин; здатність прогнозувати типові правові ситуації та уникати типових ситуаційних юридичних помилок при вирішенні професійних завдань та інші компетентності.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має

сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня (базова компонента).

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Інститути/факультети (Інститут прокуратури та кримінальної юстиції, Господарсько-правовий факультет, Слідчо-криміналістичний інститут, Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України, Фінансово-правовий факультет, Міжнародно-правовий факультет Факультет адвокатури)

(денна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		<u>денна</u> форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність – 081 «Право» Рівень освіти – перший(бакалаврський)/	Нормативна	
Модулів – 4		Рік підготовки:	
		семестр	
Загальна кількість годин – 150 год.		6-й	7-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 3 год.		18 год.	20 год.
		Практичні заняття	
		20 год.	20 год.
		Самостійна робота	
	Всього 72 год.		
	22 год.	50 год.	
Вид контролю: іспит			

1.2. Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України (денна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		<u>денна</u> форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність –081 «Право» Рівень освіти – перший(бакалаврський)/	Нормативна
Модулів – 2		Рік підготовки:
		семестр
		7-й
Загальна кількість годин – 90 год.		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 3 год.		34 год.
		Практичні заняття
		14 год.
		Самостійна робота
		42 год.
	Вид контролю: іспит	

1.3. Військово-юридичний факультет (денна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		<u>денна</u> форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань – 08 «Право» Спеціальність –081 «Право» Рівень освіти – перший(бакалаврський)/	Нормативна	
Модулів – 4		Рік підготовки:	
		семестр	
Загальна кількість годин – 90 год.		6-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 3 год.		Лекції	
		22 год.	20 год.
		Практичні заняття	
		12 год.	12 год.
		Самостійна робота	
		Всього 24 год.	
		12 год.	12 год.
	Вид контролю: іспит		

1.4. Заочний факультет (заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 08 «Право» Спеціальність (професійне спрямування): 081 «Правознавство» Рівень освіти – перший(бакалаврський)	Нормативна	
Модулів		Рік підготовки:	
Індивідуальне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 135		6-й	7-й
		Лекції	
самостійної роботи студента – 127		2 год.	2 год.
		Практичні заняття	
			4 год.
		Самостійна робота	
			127 год.
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: іспит		

1.5. Вечірній факультет (заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		заочна форма навчання (вечірній факультет)
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань: 08 «Право» Спеціальність (професійне спрямування): 081 «Правознавство» Рівень освіти: перший(бакалаврський)/	Нормативна
Модулів		Рік підготовки:
Індивідуальне завдання:		Семестр
Загальна кількість годин: 135 год.		7-й
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 10		Лекції
		22 год.
		Самостійна робота
		113 год.
	Індивідуальні завдання:	
	Вид контролю: іспит	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання: аудиторні заняття – 48%; самостійна робота – 52%

для заочної форми навчання: аудиторні заняття – 6 %; самостійна робота – 94%;

для вечірнього факультету (заочна форма навчання): аудиторні заняття – 16 %, самостійна робота – 84%.

2.ТЕМАТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*

2.1. Інститути/факультети (Інститут прокуратури та кримінальної юстиції, Господарсько-правовий факультет, Слідчо-криміналістичний інститут, Інститут підготовки кадрів для органів юстиції України, Міжнародно-правовий факультет, Фінансово-правовий факультет, Факультет адвокатури)

(денна форма навчання)

№ п/п	Календарні строки	Модуль №. Назва /Тема лекції, практичного /семінарського заняття, консультації	Аудиторні заняття /контактні/ (кількість годин)				Форми та засоби поточно го та підсумк ового контрол ю
			Лекції	Практичні/се мінарські заняття	Консультації (групові/інди відуальні)	Інші види занять **	

VI-й семестр 2020/2021 навчального року

лекції – 18 годин;

практичні заняття – 20 годин;

консультації (самостійна робота) – 22 години.

<u>Модуль № 1. Загальні положення екологічного права</u>							
1.	01.02.2021- 07.02.2021	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Лекція	2		2		

2.	01.02.2021- 07.02.2021	Тема 2. Джерела екологічного права.			2		
3.	08.02.2021- 14.02.2021	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Лекція	2		2		
4.	15.02.2021- 21.02.2021	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Лекція	2		2		
5.	15.02.2021- 21.02.2021	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Практичне заняття		2		Колок віум	
6.	22.02.2021- 28.02.2021	Тема 5. Правове регулювання екологічної безпеки населення та територій. Лекція.	2		2		
7.	22.02.2021- 28.02.2021	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Практичне заняття.		2			
8.	01.03.2021- 07.03.2021	Тема 6. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах. Правове регулювання поведінки з відходами. Лекція.	2		2		
9.	01.03.2021- 14.03.2021	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Практичне заняття.		4			

10.	08.03.2021- 21.03.2021	Тема 7. Право власності на природні ресурси та комплекси. Лекція	4		2		
11.	15.03.2021- 21.03.2021	Тема 5. Правове регулювання екологічної безпеки населення та територій. Практичне заняття.		2			
12.	22.03.2021- 28.03.2021	Тема 8. Загальні положення права природокористування. Лекція	2		2		
13.	22.03.2021- 28.03.2021	Тема 6. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах. Практичне заняття.		2			
14.	29.03.2021- 04.04.2021	Тема 9. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Лекція.	2		2		ПТК
<u>Модуль 2. Право власності на природні ресурси та комплекси.</u> <u>Право природокористування</u>							
15.	29.03.2021- 11.04.2021	Тема 7. Право власності на природні ресурси та комплекси. Практичне заняття		4			
17.	12.04.2021- 18.04.2021	Тема 8. Загальні положення права природокористування. Практичне заняття.		2			

18.	19.04.2021- 25.04.2021	Тема 9. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Практичне заняття		2			ПТК залік
19.	19.04.2021- 25.04.2021	Тема 10. Особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Вирішення спорів.			4		
	Всього:		18	20	22		

ВІІ-й семестр 2021-2022 навчального року

лекції – 20 годин;

практичні заняття – 20 годин;

консультації (самостійна робота) – 50 годин.

Модуль № 3. Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів

1.	відповідно до розкладу	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання земель Лекція.	2		4		
2.	відповідно до розкладу	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання вод. Лекція.	2		4		
3.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання використання та охорони надр. Лекція.	2		4		

4.	відповідно до розкладу	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання земель. Практичне заняття.		2			
5.	відповідно до розкладу	Тема 14. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Лекція.	2		4		
6.	відповідно до розкладу	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання вод. Практичне заняття.		2			
7.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони об'єктів тваринного світу. Лекція.	2		4		
8.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання та охорони надр. Практичне заняття.		2			
9.	відповідно до розкладу	Тема 16. Правове регулювання охорони атмосферного повітря, озонowego шару й клімату. Лекція.	2		6		
10.	відповідно до розкладу	Тема 14. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Практичне заняття.		2			
11.	відповідно до розкладу	Тема 17. Правове забезпечення формування та функціонування екологічної мережі України. Лекція.	2		4		

12.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони об'єктів тваринного світу. Практичне заняття.		2			ПТК
13.	відповідно до розкладу	Тема 18. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України. Лекція.	2		4		
14.	відповідно до розкладу	Тема 19. Правова охорона навколишнього природного середовища при здійсненні господарської діяльності.			6		
<u>Модуль № 4. Правове регулювання відтворення й охорони природних об'єктів і комплексів. Міжнародно-правова охорона довкілля</u>							
15.	відповідно до розкладу	Тема 16. Правова охорона атмосферного повітря, озонowego шару й клімату. Практичне заняття		2			
16.	відповідно до розкладу	Тема 20. Право охорони навколишнього середовища Європейського Союзу. Лекція	2		4		
17.	відповідно до розкладу	Тема 17. Правове забезпечення формування та функціонування екологічної мережі України. Практичне заняття.		2			

18.	відповідно до розкладу	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Лекція.	2		6		
19.	відповідно до розкладу	Тема 18. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України. Практичне заняття.		2			
20.	відповідно до розкладу	Тема 20. Право охорони навколишнього середовища Європейського Союзу. Практичне заняття.		2			
21.	відповідно до розкладу	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Практичне заняття.		2			ПТК
22.	грудень 2021	консультація перед іспитом					Іспит
	Всього:		20	20	50		

2.2. Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби Безпеки України (денна форма навчання)

№ п/п	Календарні строки	Модуль №. Назва /Тема лекції, практичного /семінарського заняття, консультації	Аудиторні заняття /контактні/ (кількість годин)				Форми та засоби поточного та підсумково го контролю
			Лекції	Практичні/семінарські заняття	Консультації (групові/індивідуальні)	Інші види занять **	

VII-й семестр 2021/2022 навчального року

лекції – 34 години;

практичні заняття – 14 годин;

консультації (самостійна робота) – 42 години

<u>Модуль 1. Загальні положення екологічного права.</u>							
1.	відповідно до розкладу	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Лекція	2		2		
2.	відповідно до розкладу	Тема 2. Джерела екологічного права.			2		
3.	відповідно до розкладу	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Лекція	2		2		
4.	відповідно до розкладу	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Лекція	2		2		
5.	відповідно до розкладу	Тема 5. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки населення й територій. Лекція	2		2		
6.	відповідно до розкладу	Тема 6. Право власності на природні ресурси та комплекси.	2		2		

		Лекція					
7.	відповідно до розкладу	Тема 7. Загальні положення права природокористування. Лекція	2		2		
8.	відповідно до розкладу	Тема 8. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони довкілля. Лекція	2		2		
9.	відповідно до розкладу	Тема 9. Особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Вирішення спорів.			2		
10.	відповідно до розкладу	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Практичне заняття		2			
11.	відповідно до розкладу	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Практичне заняття		2			
12.	відповідно до розкладу	Тема 6. Право власності на природні ресурси та комплекси. Практичне заняття		2			ПТК
<u>Модуль 2. Особливості правового регулювання використання та охорони окремих природних ресурсів.</u>							
13.	відповідно до розкладу	Тема 10. Правове регулювання використання та охорони земель. Лекція	2				
14.	відповідно до розкладу	Тема 11. Правове регулювання використання та охорони вод. Лекція	2		2		
15.	відповідно до розкладу	Тема 12. Правове регулювання використання та охорони надр. Лекція	2		2		

16.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Лекція	2		2		
17.	відповідно до розкладу	Тема 14. Правове регулювання використання та охорони лісів. Лекція	2		2		
18.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони тваринного світу. Лекція	2		2		
19.	відповідно до розкладу	Тема 16. Правове регулювання охорони атмосферного повітря, озонowego шару та клімату. Лекція	2		2		
20.	відповідно до розкладу	Тема 17. Правове забезпечення формування та функціонування екологічної мережі України. Лекція	2		2		
21.	відповідно до розкладу	Тема 18. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах.			2		
22.	відповідно до розкладу	Тема 19. Правове регулювання поводження з відходами. Лекція	2		2		
23.	відповідно до розкладу	Тема 20. Правова охорона навколишнього природного середовища при здійсненні господарської діяльності.			2		
24.	відповідно до розкладу	Тема 21. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони			2		

		України.					
25.	відповідно до розкладу	Тема 22. Міжнародно-правова охорона довкілля. Право охорони навколишнього середовища Європейського Союзу. Лекція	2		2		
26.	відповідно до розкладу	Тема 11. Правове регулювання використання та охорони вод. Практичне заняття		2			
27.	відповідно до розкладу	Тема 12. Правове регулювання використання та охорони надр. Практичне заняття		2			
28.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Практичне заняття		2			
29.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони тваринного світу. Практичне заняття		2			ПТК
30.	грудень 2021	консультація перед іспитом					іспит

2.3. Військово-юридичний інститут (денна форма навчання)

№ п/п	Календарні строки	Модуль №. Назва /Тема лекції, практичного /семінарського заняття, консультації	Аудиторні заняття /контактні/ (кількість годин)				Форми та засоби поточного та підсумкового контролю
			Лекції	Практичні/семинарські заняття	Консультації (групові/індивідуальні)	Інші види занять **	

VI-й семестр 2020/2021 навчального року

лекції – 22 годин;

практичні заняття – 12 годин;

самостійна робота – 12 годин.

<u>Модуль № 1. Загальні положення екологічного права.</u>							
<u>Право власності на природні ресурси та комплекси.</u>							
1.	01.02.2021- 07.02.2021	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Лекція	2				
2.	01.02.2021- 07.02.2021	Тема 2. Джерела екологічного права.			4		
3.	08.02.2021- 14.02.2021	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Лекція	2				
4.	15.02.2021- 21.02.2021	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Лекція	2				
5.	15.02.2021- 21.02.2021	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Практичне заняття		2 (колоквіум)			
6.	22.02.2021- 28.02.2021	Тема 5. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки населення та територій. Лекція	2		2		
7.	22.02.2021- 28.02.2021	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Практичне заняття		2			
8.	01.03.2021- 14.03.2021	Тема 6. Правова охорона навколишнього природного середовища В	4		2		

		населених пунктах. Правове регулювання поводження з відходами. Лекція.					
9.	01.03.2021-07.03.2021	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Практичне заняття		2			ПТК
<u>Модуль 2. Право природокористування</u>							
10.	15.03.2021-28.03.2021	Тема 7. Право власності на природні ресурси та комплекси. Лекція	4				
11.	08.03.2021-14.03.2021	Тема 7. Право власності на природні ресурси та комплекси. Практичне заняття		2			
12.	15.03.2021-21.03.2021	Тема 7. Загальні положення права природокористування. Практичне заняття		2			
13.	29.03.2021-11.04.2021	Тема 8. Загальні положення права природокористування. Лекція	4				
14.	22.03.2021-28.03.2021	Тема 8. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Практичне заняття		2			ПТК
15.	12.04.2021-18.04.2021	Тема 9. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища. Лекція	2				
16.	12.04.2021-18.04.2021	Тема 10. Особливості юридичної відповідальності за екологічні			4		

		правопорушення. Вирішення спорів.					
Всього:			22	12	12		

VII-й семестр 2021-2022 навчального року

лекції – 20 годин;

практичні заняття – 12 годин;

самостійна робота – 12 годин.

<u>Модуль № 3. Особливості правового регулювання використання окремих природних ресурсів</u>							
1.	відповідно до розкладу	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання земель Лекція.	2				
2.	відповідно до розкладу	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання вод. Лекція	2				
3.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання використання та охорони надр. Лекція	2				
4.	відповідно до розкладу	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання земель. Практичне заняття.		2			
5.	відповідно до розкладу	Тема 14. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Лекція	2				
6.	відповідно до розкладу	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання вод. Практичне заняття		2			

7.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони об'єктів тваринного світу. Лекція	2				
8.	відповідно до розкладу	Тема 13. Правове регулювання та охорони надр. Практичне заняття		2			
9.	відповідно до розкладу	Тема 16. Правове регулювання охорони атмосферного повітря, озонowego шару й клімату. Лекція	2				
10.	відповідно до розкладу	Тема 14. Правове регулювання використання та охорони рослинного світу. Практичне заняття		2			
11.	відповідно до розкладу	Тема 17. Правове забезпечення формування та функціонування екологічної мережі України. Лекція.	2				
12.	відповідно до розкладу	Тема 15. Правове регулювання використання та охорони об'єктів тваринного світу. Практичне заняття		2			
13.	відповідно до розкладу	Тема 18. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України. Лекція.	2				
14.	відповідно до розкладу	Тема 19. Правова охорона навколишнього природного середовища при здійсненні			4		

		господарської діяльності.					
<u>Модуль № 4. Правове регулювання відтворення й охорони природних об'єктів і комплексів. Міжнародно-правова охорона довкілля</u>							
15.	відповідно до розкладу	Тема 16. Правова охорона атмосферного повітря, озонowego шару й клімату. Практичне заняття			2		
16.	відповідно до розкладу	Тема 20. Право охорони навколишнього середовища Європейського Союзу. Лекція	2				
17.	відповідно до розкладу	Тема 17. Правове забезпечення формування та функціонування екологічної мережі України. Практичне заняття.		2			
18.	відповідно до розкладу	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Лекція.	2				
19.	відповідно до розкладу	Тема 18. Правове регулювання використання та охорони природних ресурсів континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони України. Практичне заняття.			2		
20.	відповідно до розкладу	Тема 20. Право охорони навколишнього середовища Європейського			2		

		Союзу. Практичне заняття.					
21.	відповідно до розкладу	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Практичне заняття.			2		
22.	грудень 2021	консультація перед іспитом					Іспит
	Всього:		20	12	12		

2.5. Заочні факультети (заочна форма навчання)

№ п/п	Календарні строки	Тема лекції, практичного заняття, консультації	Види навчальних занять (кількість годин)			Форми та засоби поточного та підсумкового контролю
			Лекції	Практичні / семінарські заняття	Консультації	

VI-й семестр 2020/2021 та VI I-й семестр 2021/2022 навчального року

лекції – 4 години;

практичні заняття – 4 години;

самостійна робота – 127 годин.

1.	лютий-березень 2021 р.	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Установча лекція.	2		4	
2.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 2. Джерела екологічного права.			6	
3.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля			6	

		(екологічне управління).				
4.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян.			6	
5.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 5. Правові засади екологічної безпеки населення та територій. Правовий режим надзвичайних екологічних ситуацій.			6	
6.	вересень-жовтень 2021 р.	Тема 6. Право власності на природні ресурси та комплекси. Оглядова лекція	2		6	
	вересень-жовтень 2021 р.	Тема 6. Право власності на природні ресурси та комплекси. Практичне заняття		2		
7.	вересень-жовтень 2021 р.	Тема 7. Загальні положення права природокористування. Практичне заняття		2	4	
8.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 8. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.			6	
9.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 9. Особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Вирішення спорів.			6	
10.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 10. Особливості правового регулювання охорони та використання земель.			6	
11.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання вод.			6	
12.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання надр.			6	
13.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 13. Особливості правового регулювання охорони та використання рослинного світу.			6	

14.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 14. Особливості правового регулювання охорони та використання тваринного світу.			6	
15.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 15. Правова охорона атмосферного повітря, озонового шару й клімату.			6	
16.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 16. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України.			8	
17.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 17. Правове регулювання поводження з відходами.			6	
18.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 18. Правове регулювання використання й охорони природних ресурсів континентального шельфу й виключної (морської) економічної зони України			6	
19.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 19. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах.			6	
20.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 20. Правова охорона навколишнього природного середовища при здійсненні господарської діяльності			7	
21.	лютий-вересень 2021 р.	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського Союзу			8	
22.	вересень-жовтень 2021 р.					Іспит
	Всього:		4	4	127	

2.6. Вечірній факультет (заочна форма навчання)

VII- й семестр 2021/2022 навчального року

лекції – 22 години;

самостійна робота – 113 годин.

№ п/п	Календарні строки	Тема лекції, практичного заняття, консультації	Види навчальних занять (кількість годин)			Форми та засоби поточного та підсумков ого контролю
			Лекції	Практич ні / семі- нарські заняття	Консу льтації	

1.	06.09.2021- 12.09.2021	Тема 1. Предмет, метод, система та принципи екологічного права. Лекція	2		4	
2.	06.09.2021- 12.09.2021	Тема 2. Джерела екологічного права.			6	
3.	13.09.2021- 19.09.2021	Тема 3. Правові основи управління природокористуванням та охороною довкілля (екологічне управління). Лекція	2		4	
4.	20.09.2021- 26.09.2021	Тема 4. Екологічні права та обов'язки громадян. Лекція	2		4	
5.	20.09.2021- 26.09.2021	Тема 5. Правові засади екологічної безпеки населення та територій. Правовий режим надзвичайних екологічних ситуацій.			8	
6.	27.09.2021- 03.10.2021	Тема 6. Право власності на природні ресурси та комплекси. Лекція	2		4	
7.	04.10.2021- 10.10.2021	Тема 7. Загальні положення права природокористування. Лекція	2		4	
8.	27.09.2021- 03.10.2021	Тема 8. Правові засади економічного механізму природокористування та охорони навколишнього природного середовища.			8	
9.	04.10.2021- 10.10.2021	Тема 9. Особливості юридичної відповідальності за екологічні правопорушення. Вирішення спорів.			6	

10.	04.10.2021- 10.10.2021	Тема 10. Особливості правового регулювання охорони та використання земель.			8	
11.	11.10. 2021- 17.10. 2021	Тема 11. Особливості правового регулювання охорони та використання вод. Лекція	2		4	
12.	18.10. 2021- 24.10. 2021	Тема 12. Особливості правового регулювання охорони та використання надр. Лекція	2		4	
13.	25.10. 2021- 31.10. 2021	Тема 13. Особливості правового регулювання охорони та використання рослинного світу. Лекція	2		4	
14.	01.11. 2021- 07.11. 2021	Тема 14. Особливості правового регулювання охорони та використання тваринного світу. Лекція	2		4	
15.	08.11. 2021- 14.11. 2021	Тема 15. Правова охорона атмосферного повітря, озонowego шару й клімату. Лекція	2		4	
16.	15.11. 2021- 21.11. 2021	Тема 16. Правове забезпечення формування і функціонування екологічної мережі України. Лекція	2		4	
17.	11.10. 2021- 17.10. 2021	Тема 17. Правове регулювання поведінки з відходами.			7	
18.	18.10. 2021- 24.10. 2021	Тема 18. Правове регулювання використання й охорони природних ресурсів континентального шельфу й виключної (морської) економічної зони України			6	
19.	25.10. 2021- 31.11. 2021	Тема 19. Правова охорона навколишнього природного середовища в населених пунктах.			6	
20.	01.11. 2021- 07.11. 2021	Тема 20. Правова охорона навколишнього природного середовища при здійсненні господарської діяльності			6	
21.	08.11.2021- 14.11.2021	Тема 21. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища. Право охорони навколишнього природного середовища Європейського			8	

		Союзу				
22.	січень 2022 р.	Консультація іспитом	перед		2	Іспит

3. ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

3.1. Принципи дидактики

- використання компетентнісного підходу в навчанні;
- орієнтація освітньої діяльності на результати навчання, їх систематичний моніторинг і самооцінку;
- принцип дидактичної спіралі;
- принцип фундаментальності й професійної спрямованості змісту, методів і форм навчання;
- принцип академічної свободи учасників освітнього процесу;
- принцип науковості (передбачає вивчення системи важливих наукових положень і використання у навчанні методів, близьких до тих, якими послуговується навчальна дисципліна);
- принцип системності і послідовності (зорієнтований на системне і послідовне викладання і вивчення навчального матеріалу, виражається через модуляризацію і тематизацію навчального процесу);
- принцип доступності (передбачає дотримання правил: від простого – до складного, від відомого – до невідомого, а також врахування рівня розвитку студентів, їх індивідуальних особливостей);
- принцип зв'язку навчання із життям (забезпечує використання на заняттях життєвого досвіду студентів, набутих знань у практичній діяльності, розкриває практичну значущість знань);
- принцип мотиваційного забезпечення освітньої діяльності;

- принцип наочності («золоте правило» дидактики) – сприяє свідомому, активному сприйманню, осмисленню і засвоєнню матеріалу, виховує спостережливість, формує новий соціальний досвід;
- принцип індивідуального підходу (дає змогу в умовах колективної навчальної роботи кожному студентові оволодівати навчальним матеріалом по-своєму, зважаючи на рівень розвитку, знань і вмінь, пізнавальної та практичної самостійності, інтересів і працездатності);
- принцип партнерства (спільної діяльності, взаємодії викладача і студента у навчальному процесі) тощо.

3.2. Інноваційні технології

- проблемно-орієнтованого навчання;
- аудіовізуальні технології;
- контекстного навчання;
- студентоцентристського навчання;
- проектні технології;
- інтерактивні технології;
- модульно-рейтингового навчання тощо.

3.3. Інтерактивні методи навчання

- прес-конференція; ділові ігри; метод евристичної бесіди; метод дискусії; кейс-метод; портфоліо, імітаційні вправи, мультимедійна презентація, судові та інші дебати, метод «мозкової атаки» тощо.

4. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Методи оцінювання навчальних досягнень студентів

Традиційні методи:

а) усний контроль:

- індивідуальне усне опитування;
- вирішення практичних завдань;
- виступ із доповіддю на семінарському занятті;
- бесіда;

- відповіді на запитання викладача під час аудиторних занять, тощо;

б) письмовий контроль:

- вирішення тестових завдань;

- домашні завдання;

- контрольні роботи;

- конспектування учбової та наукової літератури;

- есе, реферати тощо.

Інноваційні методи:

- портфоліо, кейс-вимірювачі, мультимедійні презентації, групові проекти тощо.

Методи самоконтролю:

- уміння самостійно оцінювати свої знання, peer review тощо.

5. ШКАЛА ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінний рівень)	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4 (типовий рівень)	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (пороговий рівень)	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2 (незадовільний рівень)	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		1 – 34

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Стандартизований навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Екологічне право України» (бібліотека НУЮАУ) URL : <http://library.nulau.edu.ua/>.

Методичні матеріали до практичних занять і самостійної роботи з навчальної дисципліни «Екологічне право» для студентів III та IV курсів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: А. П. Гетьман, А. К. Соколова, С. В. Разметаєв та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 149 с. URL : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/MM_239.pdf

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Екологічне право» і методичні рекомендації до їх написання для студентів III та IV курсів (VI-VII семестри) (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») / уклад.: А.П. Гетьман, А.К. Соколова,

Г.В. Анісімова та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2019. 80 с. URL :http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/TKR_261.pdf

Заочна форма навчання

Стандартизований навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Екологічне право України» (бібліотека НУЮАУ). URL : <http://library.nulau.edu.ua/>.

Методичні матеріали і завдання до самостійної роботи і практичних занять з навчальної дисципліни «Екологічне право» для студентів 4 курсу заочних факультетів / Уклад.: А. П. Гетьман, А. К. Соколова, Т. В. Єрмолаєва та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2020. 54 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2020/MM-EP-z.pdf

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Екологічне право» і методичні рекомендації до їх написання для студентів IV курсу заочної форми навчання (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») / уклад.: А.П. Гетьман, А.К. Соколова, Г.В. Анісімова та ін. Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2019. 78 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/TKR_282.pdf

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна:

Конституція України від 28 червня 1996 р., № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141

Земельний кодекс України від 25.10.2001 р., № 2768-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.

Водний кодекс України від 06.06.1995 р. № 213/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 24. Ст. 189.

Лісовий кодекс України від 21.01.1994 р. (в ред. від 08.02.2006 р. № 3404). *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 21. Ст. 170.

Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 36. Ст. 340.

Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1264. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 546.

Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 р. № 2697-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 16. Ст. 70.

Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999р. № 591-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 22-23. Ст. 198.

Про тваринний світ: Закон України від 13.12.2001 р. № 2894-III *Офіційний вісник України*. 2002. № 2. Ст. 47.

Про Червону книгу України: Закон України від 07.02.2002 р. № 3055-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 30. Ст. 201.

Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 16.10. 1992 р. (у ред. від 21.06.2001 р. № 2556-III). *Офіційний вісник України*. 2001. № 31. Ст.1383.

Про природно-заповідний фонд: Закон України від 16.06. 1992 р. № 2456-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 34. Ст. 502.

Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. № 2059-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.

Екологічне право: підручник / [А.П.Гетьман, Г.В.Анісімова, А.К. Соколова та ін.]; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.

Екологічне право України : підручник для студ. вищих навч. закладів / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.» ; за ред. І. І. Каракаша. Одеса : Фенікс, 2012. 788 с.

Екологічне право. Загальна частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. В. Шеховцов та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 342 с.

Екологічне право. Особлива частина (схеми і таблиці) : підручник / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, О. В. Донець та ін.; за заг. ред. А. П. Гетьмана. Х.: Право, 2015. 496 с.

Екологічне право в запитаннях та відповідях : навч. посіб. / А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, В. Л. Бредіхіна та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Харків : Право, 2017. 208 с.

Екологічне право: Екологічне право України : навч. посібник / за ред. проф. І. І. Каракаша, д.ю.н. Т. Є. Харитонової, к.ю.н. А. І. Черемнової; вид. 1-е. Одеса : Гельветика, 2018. – 408 с.

Додаткова:

Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. – Харків : Право, 2016. – Т. 14 : Екологічне право / редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова), А. П. Гетьман (заст. голови) та ін. ; нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – 2018. – 776 с.

Правова доктрина України : у 5 т. Х. : Право, 2013. Т. 4. : Доктринальні проблеми екологічного, аграрного та господарського права / Ю. С. Шемшученко, А. П. Гетьман, В. І. Андрейцев та ін., ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. 848 с.

Правова охорона довкілля: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія / А. П. Гетьман, А. К. Соколова, Г. В. Анісімова та ін. ; за ред. А. П. Гетьмана. Х. : Право, 2014. 784 с.

Гетьман А. П. Вступ до теорії еколого-процесуального права України: Навчальний посібник. Харків: Основа, 1998. 208 с.

Костицький В. В. Екологія перехідного періоду: держава, право, економіка (економіко-правовий механізм охорони навколишнього природного середовища в Україні). 2-е вид. К.: Український інформаційно-правовий центр, 2001. 390 с.

Носік В. В. Право власності на землю Українського народу. Монографія. К.: Юрінком Інтер 2006. 554 с.

Бредіхіна В. Л. Конституційні засади права громадян на безпечне навколишнє природне середовище / В. Л. Бредіхіна. Х. : Вид. СПД ФО Вапнярчук Н.М., 2008. 168 с.

Шеховцов В. В. Правове регулювання права приватної власності на об'єкти тваринного світу в Україні / За наук. ред. А.П. Гетьмана: монографія Х.: Вид-во ФІНН, 2010. 210 с.

Черкашина М. К. Юридичні гарантії права природокористування: моногр. / М. К. Черкашина; за ред. Гетьмана А.П. Х.: ФІНН, 2010. 176 с.

Григор'єва Т. В. Правові засади використання, охорони та відтворення водних живих ресурсів: Монографія / Т. В. Григор'єва. Х.: Право, 2011. 176 с.

Комарницький В. М. Право спеціального природокористування: монографія. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2011. 424 с.